

ХАРАКТЕРИСТИКА РЕКРЕАЦІЙНОГО ЛІСОКОРИСТУВАННЯ НА ТЕРИТОРІЇ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ГАДЯЦЬКЕ ЛІСНИЦТВО» (ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ)

Балацька Ю.Д.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Науковий керівник – Шкура Т.В., кандидат біологічних наук,
доцент кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології
Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

В Україні за останні роки значно зросла роль лісу як ресурсу сфери відпочинку. У результаті людської діяльності, ліси втрачають свої цінні властивості, тому їх збереження є одним з найважливіших завдань. Раціональне використання та збереження природних ресурсів – невід’ємна умова сталого розвитку регіонів України.

Нині, лісові насадження в Україні виснажені надмірними рубками, їх природно-захисні функції нижчі ніж потенційно можливі. Полтавська область належить до лісодефіцитних регіонів. Лісистість території становить 8,9%, що майже вдвічі менше середньої по Україні і коливається від 2,2% в Семенівському, до 21,5% в Котелевському районах. Розораність території – 61,7%, що більше, ніж середня по Україні (56%) [3].

Раціональне використання лісових ресурсів – основна діяльність «Гадяцького лісового господарства», яке розташоване у двох адміністративних районах області – Гадяцькому та Зіньківському. До його складу входить 6 лісництв: Безвіднянське, Бірківське, Вельбівське, Зіньківське, Краснолуцьке та Лютенське. У лісгоспі понад 30 тис. гектарів лісів, що мають значне природоохоронне і рекреаційне значення. Вони виконують ґрунто- і водоохоронні, клімато- і водорегулювальні, берего-, дорого- і полезахисні та санітарно-оздоровчі функції. Рекреаційне, оздоровче, бальнеологічне значення лісів реалізується через очищення ними атмосфери, розташування в Гадяцьких лісах санаторіїв, інших закладів відпочинку.

Тому метою нашого дослідження є з’ясування стану рекреаційного користування в межах Гадяцького лісництва.

Термін «рекреаційне лісокористування» був уведений у науковий вжиток у середині 80-х років минулого століття Тарасовим О. І. «Рекреаційне лісокористування – це сукупність явищ, які виникають у зв’язку з використанням лісу для туризму і відпочинку» [1]. Згодом визначення цього явища сформував М. Ф. Реймерс: «Лісокористування рекреаційне – форми і способи використання лісу для рекреації» [2]. Рекреаційне лісокористування забезпечує:

- задоволення духовних потреб людини;
- підвищення продуктивності праці й творчої наснаги;
- найбільш повне, комплексне використання лісових ресурсів;

– підвищення рівня обізнаності населення з діючими законами, прави-лами поведінки в лісах і відповідальністю людини за життя.

На рекреаційне лісокористування суттєвий вплив мають традиції та культура народу як елементи громадської свідомості.

Для створення сприятливих умов організації відпочинку та прогулянок населення на території Гадяцького лісництва проводяться наступні роботи: ремонт існуючих доріг і під'їзних шляхів, будівництво стежкової мережі; розчищення існуючих ставків та водойм від захаращення та сміття; будівництво та благоустрій пляжів (прибирання від сміття, спорудження грибків, лавок, і т.д.); утримання в чистоті (періодична прибирання сміття) найбільш відвідуваних населенням місць; декорування непривабливих місць (посадка дерев, чагарників, огорож тощо); будівництво в найбільш відвідуваних місцях укриттів від дощу, лавок, столів, місць куріння, альтанок та інших малих архітектурних форм, а також установка урн для сміття; наявність майданчиків та автостоянок, переходів, спусків, оформлення входів; установка текстових показників, наочної агітації з охорони природи.

Наприклад, на території Безвіднянського лісництва розвивається мисливське господарство. Розводять диких кабанів, лосів, кіз, плямистих оленів. Славиться Безвіднянське лісництво і своїми рекреаційними місцями відпочинку. Кожне з них – це справжні витвори мистецтва, мають унікальний вигляд і не схожі між собою. Тут збудовані традиційні альтанки, й оригінальні столики-грибочки, що роблять комфортним відпочинок і поодиноких любителів природи і великої компанії. Такі обладнані майданчики створюють не лише естетичне задоволення, а й зменшують кількість забруднень і пожеж у лісі.

В межах Гадяцького лісництва функціонують популярні місця для відпочинку «Затишна діброва», «Березовий гай», де створені всі зручності для відпочинку: бесідки, столики з лавочками, санітарна зона, смітники тощо.

Отже, масове відвідування населенням лісів Гадяцького лісництва викликає позитивний соціальний і негативний екологічний наслідки. Тому, раціонально організоване рекреаційне лісокористування задовольняє зростаючі потреби населення в лісовому відпочинку та забезпечує як невиснажливе лісокористування загалом так і рекреаційне лісокористування, зокрема.

Список використаних джерел:

1. Реймерс Н. Ф. Природопользование: словарь-справочник / Н. Ф. Реймерс. – М.: Прогресс, 1990.
2. Тарасов А. И. Рекреационное лесопользование. – М.: Агропромиздат, 1986.
3. Загальна характеристика лісів України http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=62921 (дата звернення: 16.04.2020). – Назва з екрана.